

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Kryminologia III - Socjologia kryminologiczna - wykład, PG_00134365						
Kierunek studiów	Criminology and Criminal Justice (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2023 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2024/2025				
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów				
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni				
Rok studiów	2	Język wykładowy	angielski j. angielski				
Semestr studiów	3	Liczba punktów ECTS	5.0				
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	egzamin				
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Piotr Pawliszak					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr Piotr Pawliszak					
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM		
	Liczba godzin pracy studenta	30	0.0	95.0	125		
Cel przedmiotu	Podstawowym celem przedmiotu jest ukazanie szerokiego spektrum socjologicznych podejść do problemu przestępczości w oparciu o ogólne i szczegółowe pojęcia i teorie socjologiczne oraz inne teorie społeczne.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[CCJL3_WG07] Ma podstawową wiedzę o człowieku, w szczególności jako podmiocie konstytuującym struktury społeczne i zasady ich funkcjonowania, a także działającym w tych strukturach	ma podstawową wiedzę o człowieku, w szczególności jako podmiocie konstytuującym kryminogenne struktury społeczne i zasady ich funkcjonowania, a także działającym w tych strukturach	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[CCJL3_UK8] Potrafi w podstawowym zakresie formułować wypowiedzi z użyciem specjalistycznej terminologii charakterystycznej dla kryminologii oraz dyscyplin z nią powiązanych, przedstawiać w tym zakresie opinie, stanowiska oraz dyskutować o nich.	Potrafi w podstawowym zakresie formułować wypowiedzi z użyciem specjalistycznej terminologii zaczerpniętej z społecznych teorii przestępstwa, przedstawiać w tym zakresie opinie, stanowiska oraz dyskutować o nich	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[CCJL3_UU03] Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę, uczyć się i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii.	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę, uczyć się i rozwijać swoje umiejętności w zakresie socjologicznych teorii przestępstwa, korzystając z różnych źródeł (w języku ang.) i nowoczesnych technologii.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[CCJL3_UW02] Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu kryminologii oraz powiązanych z nią dyscyplin naukowych w celu formułowania i interpretowania podstawowych problemów teoretycznych związanych z kryminologią, a także z funkcjonowaniem krajowego oraz międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości.	Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu kryminologii oraz powiązanych z nią dyscyplin naukowych w celu formułowania i interpretowania podstawowych problemów związanych z społecznymi teoriami przestępstw, a także z funkcjonowaniem krajowego oraz międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[CCJL3_KK01] Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, a także rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie.	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, a także rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie w zakresie teorii społecznych przestępstwa.	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[CCJL3_WG02] Ma poszerzoną wiedzę o zbiorze elementarnych faktów, prostych pojęć oraz zależności między wybranymi zjawiskami przyrodniczymi i społecznymi w zakresie nauk penalnych.	Ma poszerzoną wiedzę o zbiorze elementarnych faktów, prostych pojęć oraz zależności między wybranymi zjawiskami przyrodniczymi i społecznymi w zakresie społecznych teorii przestępstwa	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[CCJL3_UW01] Potrafi dokonać obserwacji i właściwej interpretacji uniwersalnych dla różnych społeczeństw zjawisk pojawiających się w obszarze etiologii i fenomenologii przestępczości, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności kryminologii.	Potrafi dokonać obserwacji i właściwej interpretacji zjawisk z dziedziny przestępczości i dewiacji przy użyciu wybranych społecznych teorii przestępstw	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[CCJL3_KU02] Jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach związanych z szeroko pojętą kryminologią oraz wymiarem sprawiedliwości, jednocześnie jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i nie będącymi specjalistami w kryminologii.	Jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach związanych z szeroko pojętą kryminologią oraz wymiarem sprawiedliwości, jednocześnie jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i nie będącymi specjalistami w kryminologii odpowiednio używając i interpretując pojęcia zaczerpnięte z społecznych teorii przestępstw.	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[CCJL3_U04] Ma podstawowe umiejętności w zakresie obserwowania, diagnozowania, racjonalnego oceniania uniwersalnych sytuacji psychologicznych oraz analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań.	Ma podstawowe umiejętności w zakresie obserwowania, diagnozowania, racjonalnego oceniania sytuacji psychologicznych oraz analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań w odniesieniu do zjawisk przestępczych w świetle społecznych teorii przestępstw.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

	<table border="1"> <tr> <th>Efekt kierunkowy</th> <th>Efekt z przedmiotu</th> <th>Sposób weryfikacji i oceny efektu</th> </tr> <tr> <td>[CCJL3_WG06] Ma uporządkowaną oraz rozszerzoną wiedzę na temat norm i zasad panujących w strukturach i instytucjach związanych z kryminologią.</td> <td>Ma uporządkowaną oraz rozszerzoną wiedzę na temat norm i zasad panujących w strukturach i instytucjach związanych z kształtowaniem teorii kryminologicznych</td> <td>[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny</td> </tr> <tr> <td>[CCJL3_WG04] Ma podstawową wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, ekonomicznych), w szczególności ich istotnych elementach.</td> <td>ma podstawową wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, ekonomicznych), w szczególności ich istotnych elementach warunkujących przestępczość</td> <td>[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny</td> </tr> </table>	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu	[CCJL3_WG06] Ma uporządkowaną oraz rozszerzoną wiedzę na temat norm i zasad panujących w strukturach i instytucjach związanych z kryminologią.	Ma uporządkowaną oraz rozszerzoną wiedzę na temat norm i zasad panujących w strukturach i instytucjach związanych z kształtowaniem teorii kryminologicznych	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny	[CCJL3_WG04] Ma podstawową wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, ekonomicznych), w szczególności ich istotnych elementach.	ma podstawową wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, ekonomicznych), w szczególności ich istotnych elementach warunkujących przestępczość	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu								
[CCJL3_WG06] Ma uporządkowaną oraz rozszerzoną wiedzę na temat norm i zasad panujących w strukturach i instytucjach związanych z kryminologią.	Ma uporządkowaną oraz rozszerzoną wiedzę na temat norm i zasad panujących w strukturach i instytucjach związanych z kształtowaniem teorii kryminologicznych	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny								
[CCJL3_WG04] Ma podstawową wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, ekonomicznych), w szczególności ich istotnych elementach.	ma podstawową wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, ekonomicznych), w szczególności ich istotnych elementach warunkujących przestępczość	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny								
Treści przedmiotu	<p>1. Wprowadzenie do kryminologii społecznej: przydatne pojęcia ogólne, różne typologie przestępczości, ofiary i proces wiktyimizacji 2. Wcześni myśliciele (s. Augustus, s. Thomas); myśliciele klasyczni i neoklasyczni (Beccaria, Fielding, Lombroso, Quételet); napięcia między myśleniem pozytywistycznym i (neo)klasycznym 3. paradygmat pozytywistyczny i interpretatywny: wczesni pozytywiści (Durkheim i perspektywa funkcjonalistyczna, Sutherland i teoria asocjacji różnicowej, Merton i teoria anomii), szkoła chicagowska i zwrot interakcjonistyczny/interpretatywny, teorie subkultur młodzieżowych i dewiacyjnych, przestępczość białych kołnierzyków 4. Nowi teoretycy dewiacji": teorie etykietowania (Lemert, Becker) 5. Marksizm, konflikt i perspektywy neomarksistowskie, niemarksistowskie teorie krytyczne (Simmelian, Weberian), Foucault i jego Dyscyplina i kara, kryminologia radykalna. 6. podejście neoklasyczne i obecne trendy: teorie okazji, teorie dryfu, teorie kontroli (techniki neutralizacji, teorie kontroli społecznej, doktryna odstraszania), Wilson, Kelling, Zimbardo i teoria rozbitych okien, Garland i jego Kultura kontroli 7. Teorie społecznego uczenia się i samokontroli 8. racjonalny wybór i ekonomiczne teorie zachowań przestępczych 9. Feministyczne i radykalne perspektywy w kryminologii 10. Integracja teorii przestępczości (zasady i niektóre przypadki) 11. Matematyczne i komputerowe modelowanie przestępczości 12. Ludowe i naukowe teorie przestępczości, funkcje społecznych teorii przestępczości 13. Ocena społecznych teorii przestępczości</p>									
Wymagania wstępne i dodatkowe										
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	<table border="1"> <tr> <th>Sposób oceniania (składowe)</th> <th>Próg zaliczeniowy</th> <th>Składowa ocena końcowej</th> </tr> <tr> <td>test składający się z pytań problemowych, uzupełnień, zamkniętych jedno- i wielokrotnego wyboru -1h</td> <td>51.0%</td> <td>100.0%</td> </tr> </table>	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa ocena końcowej	test składający się z pytań problemowych, uzupełnień, zamkniętych jedno- i wielokrotnego wyboru -1h	51.0%	100.0%			
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa ocena końcowej								
test składający się z pytań problemowych, uzupełnień, zamkniętych jedno- i wielokrotnego wyboru -1h	51.0%	100.0%								
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>Barkan S.E. Criminology: A Sociological Understanding, current edition</p> <p>Drzazga E., Grzyba M., Nowe kierunki w kryminologii. Warszawa 2018.</p> <p>Marvin D. Krohn et all. (Eds.) 2019. Handbook on Crime and Deviance- Springer</p> <p>Taylor I., Walton P., Young P. The New Criminology : For a Social Theory of Deviance, current edition.</p>								

Uzupełniająca lista lektur	<p>Briggs, Friedman 2009 Criminology FOR Dummies</p> <p>Sarah E. Daly - Theories of Crime Through Popular Culture-Springer International Publishing_Palgrave Macmillan (2021)</p> <p>G. Sykes, D. Matza, Techniques of Neutralization: A Theory of Delinquency, American Journal of Sociology 1957, vol. 22, no. 6, pp. 664670</p> <p>R. Agnew, Foundation for a General Strain Theory of Crime and Delinquency, Criminology 1992, vol. 30, pp. 4788</p> <p>L. Cohen, M. Felson, Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activities Approach, American Sociological Review 1979, vol. 44, pp. 588608</p> <p>G. Sykes, D. Matza, Juvenile Delinquency and Subterranean Values, American Sociological Review 1961, vol. 26, pp. 712719</p> <p>R. Merton, Social Structure and Anomie, American Sociological Review 1938, no. 3, pp. 672682</p> <p>R. Sampson, W.B. Groves, Community Structure and Crime: Testing Social-Disorganization Theory, American Journal of Sociology 1989, vol. 94, pp. 774802</p> <p>T. Thornberry, Towards an Interactional Theory of Delinquency, Criminology 1987, vol. 25, pp. 863891</p> <p>E. Sutherland, White-Collar Criminality, American Sociological Review 1940, vol. 5, no. 1, pp. 112</p> <p>E. Sutherland, Is White Collar Crime Crime?, American Sociological Review 1945, vol. 10, no. 2, pp. 132139</p> <p>D. Garland, Criminological knowledge and its Relation to Power: Foucaults Genealogy and Criminology Today, The British Journal of Criminology, 1992, vol. 32, no. 4, pp. 403422</p> <p>D. Garland, The Culture of High Crime Societies: Some Preconditions of Recent Law and Order Policies, The British Journal of Criminology 2000, vol. 40, no. 3, pp. 347375</p> <p>D. Gambetta, Fragments of an economic theory of the mafia, European Journal of Sociology 1988, vol. 29, no. 1, pp. 127145</p> <p>F. Varese, Is Sicily the future of Russia? Private protection and the rise of the Russian Mafia, European Journal of Sociology, 2001, vol. 42, no. 1, pp. 186220</p> <p>E. Lemert, Issues in the Study of Deviance, The Sociological Quarterly 1981, vol. 22, no. 2, pp. 285305</p> <p>C. Wellford, Labelling Theory and Criminology: An Assessment, Social Problems 1975, vol. 22, no. 3, pp. 332345</p> <p>M. Petrunik, The Rise and Fall of Labelling Theory: The Construction and Destruction of a Sociological Strawman, The Canadian Journal of Sociology 1980, vol. 5, no. 3, pp. 213233</p>
----------------------------	---

		<p>H. Coonan, N. Moran, Carrots, Sticks, and Broken Windows, The Journal of Law & Economics 2005, Vol. 48, No. 1, pp. 235-260</p> <p>B. Harcourt, J. Ludwig, Broken Windows: New Evidence from New York City and a Five-City Social Experiment, The University of Chicago Law Review 2006, vol. 73, no. 1, pp. 271-320</p>
	Adresy eZasobów	<p>Podstawowe</p> <p>http://www.??? - będą dostarczane do poszczególnych wykładów, np. na slajdach</p> <p>Adresy na platformie eNauczanie:</p>
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	<p>Zagadnienia dla Społecznych teorii przestępczości Czym jest dewiacja i przestępczość w perspektywie kryminologicznej? Czym są tak zwane teorie ludowe (przestępczości) oraz cechy, struktura, funkcje i rodzaje teorii socjologicznych? Jakie są główne różnice w wyjaśnianiu przestępczości między teoriami przedklasycznymi, klasycznymi, neoklasycznymi i socjologicznymi? Jakie są główne pozytywistyczne cechy teorii Césare Lombroso w porównaniu z racjonalistyczną teorią przestępczości Cesare Beccarii? Jakie są główne założenia teorii Durkheima dotyczące natury ludzkiej i w jaki sposób wyjaśnia on przyczyny i funkcje przestępczości, samobójstw i innych odchyłeń w życiu społecznym? Jakie są skutki i sposoby dostosowania się do anomicznych napięć strukturalnych i w jaki sposób państwo może zmniejszyć przestępczość według Mertona? Jakie są różnice między A. Cohenem i R.K. Mertonem w wyjaśnianiu różnych (jakich?) kategorii przestępczości w określonych (jakich?) grupach społecznych? Co jest główną przyczyną przestępczości i jakie są struktury możliwości prowadzące do różnych subkultur przestępczych według Clowarda i Ohlina? Czym są klasa robotnicza i podklasa i jaki jest główny mechanizm kulturowy, który sprawia, że ich członkowie są bardziej skłonni do popełniania przestępstw niż członkowie klasy średniej według Clowarda i Ohlina, W.B. Millera i Ch. Murraya? Jakie są główne przyczyny zaangażowania w przestępczość według Roberta Agnew i które cechy subiektywnego napięcia są głównym przedmiotem jego badań - dlaczego? Jakich metod i czynników używała Szkoła Chicagowska do wyjaśnienia przestrzennego rozkładu przestępczości i innych problemów społecznych w Chicago? Dlaczego w Chicago występowała tak duża liczba problemów społecznych i w jaki sposób socjologowie chicagowscy starali się pomóc mieszkańcom i władzom miasta zmniejszyć skalę tych problemów? Jakie formy wywodzące się z doświadczeń szkoły chicagowskiej są/mogą być stosowane w systemowym, instytucjonalnym i obywatelskim zapobieganiu przestępczości, przestępczości i innym problemom społecznym w miastach? Czym jest proces negatywnego etykietowania i jak polityka wymiaru sprawiedliwości może mu przeciwdziałać? Jakie mechanizmy kontroli społecznej działają w ramach formalnych i nieformalnych środków przymusu i dyscypliny oraz jakim badaczom zawdzięczamy ich publiczne ujawnienie i opisanie? W jaki sposób różne rodzaje więzi społecznych powstrzymują jednostki przed popełnianiem przestępstw według Hirshiego? Czym jest samokontrola w teorii T.W. Hirshiego i M.R. Gottfredsona i od jakich czynników zależy? Jak uczy się zachowań przestępczych według DAT Edwina Sutherlanda? Jak działają wyuczone techniki neutralizacji? Jaka jest różnica między dożywoćnymi uporczywymi przestępcami a młodocianymi ograniczonymi przestępcami według T. Moffitta i jak można ją postrzegać w świetle badań nad przebiegiem życia R. Sampsona i J. Lauba? Jakie są główne założenia ekonomicznej teorii przestępczości? Jakie są i jak działają kluczowe czynniki w radykalnym polityczno-ekonomicznym modelu przestępczości? Jakie są podstawowe założenia i zalecenia marksistowskiej kryminologii radykalnej? Jakie są główne pytania kryminologii feministycznej? Jakie są trzy główne metody integracji różnych teorii?</p>	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.